

18.10.2023

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Hallinto- ja turvallisuusjaosto

Pelastusopiston kirjallinen lausunto HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024; teema Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Pelastusopisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2024 teemalla Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta ja toteaa seuraavaa.

Pelastustoimea koskevat hallitusohjelmatavoitteet ja Pelastusopistolle asetettavat toiminnalliset tulostavoitteet ovat selkeässä ristiriidassa talousarvioesitykseen sisältyvien resurssien kanssa. Lisäksi tuleville vuosille suunniteltu valtionhallinnon tuottavuusohjelma säästöineen vaikuttaa merkittävästi Pelastusopiston toimintaan ja tuloksellisuuteen sekä kykyyn vastata hallitusohjelmassa kirjattuihin tavoitteisiin.

Esitetyllä rahoituksella pelastajien koulutusmäärän lisäystä vuonna 2024 ei pystytä aloittamaan pelastustoimen tarvetta vastaavasti. Pelastusopisto esittääkin pelastajalisäykseen tarvittavan 4,5 miljoonan euron lisäystä vuoden 2024 talousarvioon, jotta pelastajaopiskelijoiden aloituspaikkojen kaksinkertaistaminen Pelastusopistolla Kuopiossa voidaan aloittaa suunnitellusti syksyllä 2024. Pelastusopisto ei pidä rahoituksen hajauttamista Pelastusopiston ja Helsingin pelastuskoulun kesken kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukaisena. Pelastajamäärää ei tällä ratkaisulla merkittävästi kasvateta suhteessa pelastajakoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Pelastusopiston pelastajakoulutuksen vuosihinta on 28 000 te/opiskelija, kun Helsingin pelastuskoulu on ilmoittanut kustannukseksi 42 000 te/opiskelija. Pelastusopiston kustannus pitää sisällään opiskelijoille tarjottavan majoituksen ja kolme ateriall/päivä. Näitä ei pelastuskoulu tarjoa. Sisäministeriön Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle myöntämässä Helsingin pelastuskoulun toimiluvassa (annettu 3.11.2021) todetaan, että hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö ei nykyisellään mahdollista Helsingin pelastuskoulun rahoittamista hyvinvointialueiden valtionrahoituksesta. Talousarvioesityksestä ei ilmene, millä perusteilla rahoitus jaettaisiin kahden oppilaitoksen välillä. Samaten epäselväksi jäävät mekanismi ja lakiperuste, joihin perustuen rahoituksen kanavointi tapahtuisi. Pelastusopiston mielestä taloudellisesti, rahoitusteknisesti ja toiminnallisesti sekä koulutuksen kehittämisen kannalta paras ratkaisu on Helsingin pelastuskoulun liittäminen osaksi valtakunnallista Pelastusopistoa.

Vuosikymmenten kokemukseen perustuen Pelastusopiston näkemys on, että alueellisten kurssien toteutus ei ole Suomen kokoisessa maassa taloudellisesti eikä henkilöresurssien käytön kannalta järkevää sen enempää pelastajakoulutuksen kuin hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen kannalta. Alueelliset kurssit eivät takaa valmistuneiden työllistymistä ko. alueelle. Kuopiossa Pelastusopistolla ovat tarvittavat tilat (ml. simulaatiotilat, korkeatasoinen harjoitusalue), ammattitaitoinen

henkilöstö, majoitusmahdollisuudet ja muut koulutuksessa tarvittavat olosuhteet, joiden rakentaminen alueellisesti tuottaa käytännössä moninkertaiset kustannukset.

Hallitusohjelmassa mainitaan, että hätäkeskuslaitoksen resurssit varmistetaan ja hallitus arvioi hätäkeskuspäivystäjien koulutusmäärän lisäämistarpeen. Tämä luonnollisesti tarkoittaa Pelastusopiston koulutusresurssien varmistamista myös hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen osalta. Edellä kuvatuin perustein Pelastusopisto ei pidä tarkoituksenmukaisena ja kokonaistaloudellisesti kannatettava säännönmukaisen kaksikielisen alueellisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin järjestämistä osana Helsingin pelastuskoulun kehittämistä.

Pelastusopistolle myönnettävässä rahoituksessa tulee huomioida sopimuspalokuntien toimintaedellytyksiä koskevat hallitusohjelman kirjaukset. Pelastusopiston lakisääteisenä tehtävänä on vastata sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmästä, jonka rahoitus on nyt vaakalaudalla.

Koulutuksen ja koko toimialan kehittämisen näkökulmasta Pelastusopiston TKI-toiminta (tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta) on ensiarvoisen tärkeää. Riittämätön rahoitus heijastuu suoraan mahdollisuuksiin varata omarahoitusosuutta tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, mikä tarkoittaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan vähintäänkin määrällistä vähenemistä.

Pelastusopiston yhtenä lakisääteisenä tehtävänä on antaa normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta. Tällä hetkellä aihe on ajankohtaisempi kuin vuosikymmeniin maailmantilanteen muuttumisen myötä. On syytä tuoda esille, että tarve ja kysyntä tähän koulutukseen ovat huomattavasti suurempia kuin nykyisillä ja suunnitelluilla voimavaroilla on mahdollista vastata.

Rehtori

Mervi Parviainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pelastusopisto 18.10.2023 klo 09:51. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.